

І гуляють наукається,
Я свого не цурається...

Т. ПІВЧЕНКО

Редакція і Адміністрація:
"Свобода", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
HENDERSON 4-0237
УНІОСОЗ: HENDERSON 5-8740
Тел.: з Нью-Йорку:
BArclay 7-4125
УНІОСОЗ: BArclay 7-5337

ПІВДЕННА АМЕРИКА З ЕНТУЗІАЗМОМ ВІТАЛА ПРЕЗИДЕНТА КЕННЕДІ

ПРЕЗИДЕНТ ВІДВІДАВ ПОРТО РІКО, ВЕНЕСУЕЛУ
І КОЛОМБІЮ, ПІДКРЕСЛЮЮЧИ ПЕРЕВАГУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ СИСТЕМИ І ЗНАЧЕННЯ
СОЮЗУ ДЛІЯ МИРУ

Богота, Колумбія. — 17-го грудня президент Кеннеді з успіхом закінчив свою триденну подорож до Південної Америки, відвідавши столицю Колумбії Боготу, де півмільйонна населення з ентузіазмом вітала його і пані Кеннеді. Пресовий секретар Президента Пітер Саллігер заявив, що це в Боготі найбільше число людей вітало американського Президента, більше як під час візиту до Відня, Парижу і Лондону, або під час виступу президента д-р Альберто Камарго під час офіційного прийняття в пошану американських гостей широким вітанням Президента, який сказав, що "демократизм має незрівняну силу" змінювати стан громадянства та дозволяти вирішувати всі потреби "без насильства, репресій і такої дисципліни, яка порушує і нищить волю". Президент Кеннеді заявив, що країни Латинської Америки можуть спокійно відійти в майбутнє своєї економіки і сподіватися кращого життя своїх народів, без потреби жертвувати своєю волею. Президент сказав, що все це можна буде досягти в рамках Союзу для поступу, який підтримують ЗСД. Кеннеді заявив, що є такі люди, які кажуть, що економічний поступ можна досягти тільки за допомогою комуністичного насильства і революції. Але ця революція голосить волю, а цілі переваги зовсім повільно людську державу. "Вони обіцяють вільні вибори і свободу слова, преси і релігії. Але коли здобудуть владу, вибори не переводять, насунуть свободу слова і забороною почитання Бога". Обидва президента, Кеннеді і Алерас Камарго, ствердили, що між обидва країнами панує повна згода в поглядах на різні проблеми політики, що відноситься до Західної Півкулі. В понеділок президент Кеннеді має повернутися до Вашингтону.

15-го грудня Президент прибув до Порто Ріко, де ентузіастично вітали його і пані Кеннеді сотні тисяч людей. В промові до губернатора Луїса Муньоза Маріа, який вітав Президентську пару на летовній, президент Кеннеді сказав, що ті особи, які має Порто Ріко і його населення, дають надію європейцям, що буде тісніша співпраця між ЗСД і іншими країнами цієї півкулі.

ПРЕЗИДЕНТ КЕННЕДІ В ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ

Президент Джон Ф. Кеннеді із своєю дружиною на східній літаку, що ним вони відбули подорож до Порто Ріко, Венесуели та Колумбії.

Балаягер зорганізував Державну раду, яка має бути домініканським урядом

Санто Домінго. — Президент Домініканської Республіки Балаягер повідомив, що він зорганізував Державну раду, яка має виконувати функції уряду під його провідом. Він обіцяє зрештою відійти від влади після того, як Організація Американських Держав скасує дипломатичні і економічні санкції, наложени на Домініканську Республіку рік тому. Д-р Балаягер сподівається, що ті всі санкції будуть негайно скасовані, і він зможе залишити своє становище 27-го лютого, як про це він повідомляв на радіо. Державний секретар для збройних сил генерал Педро Рафаель Родрігес Ечварія підтримує президента Балаягера. Державна рада мала б перевернути вибори 16-го серпня до конституції, яка повинна змінити теперішню конституцію. Нові вибори мали б відбутися 20-го грудня 1962-го року.

Рокфеллер відвідає 7 стейтів, де виголосить політичні промови

Олбані, Н. Й. — Губернатор Рокфеллер повідомив 15-го грудня на пресовій конференції, що в найближчих 6-ох місяцях він відвідає 7 стейтів, де виголосить політичні промови на республіканських зборах і прийняттях. Він повідомив одночасно, що до їх співробітників в найближчому часі покликує досвідченого політика - республіканця Гаррі О'Доннелла, який був пресовим секретарем колишнього губернатора Томаса Е. Дьюї. Ці повідомлення Рокфеллера свідчать про те, що він не думав відходити від політичного життя, як недавно повідомляв один часопис. Рокфеллер заявив, що не буде відповідати на запити журналістів про своє приватне життя, і відмовився сказати, хто домагався розколу: він чи його дружина. 11-го січня Рокфеллер промовлятиме в Гартфорді, Коннектикут; 24-го січня в Міннеаполісі, Міннесота; 1-го лютого в Ді Мойні, Айова; 7, 8 і 9 лютого викладатиме в Гарвардському університеті; 16-го лютого в Портленді, Мейн; 16-го квітня — Дітроїті; 4-го червня в Атланті, Джорджія.

Під час пожежі цирку в Бразилії згинуло коло 300 осіб

Ріо де Жанейро. — В неділю, 17-го грудня ц. р., пожежа в цирку, що давав вистави в місцевості Нітерой біля Ріо де Жанейро, збила пожежа, бо з невідомою причиною загорілося нейлонове полотнище циркового шатра. В цій жахливій пожежі згинуло коло 300 осіб, а коло 600 осіб є пожеженими. Бо вибухла паніка, і 2 500 присутніх в поспіху почали втікати з цирку і виселитися з місцевості.

Владика Мстислав довершив посвячення будинку УВАН в Нью Йорку

Нью Йорк. — В неділю, 17-го грудня відбулося тут посвячення власного будинку Української Вільної Академії Наук, яке пройшло в урочистому і піднесеному настрої і з участю членів Академії, численних прихильників і представників українських установ й організацій. Посвячення довершив архієпископ Української Православної Церкви в ЗСД Пресв. Мстислав у содружстві о. протопрезвітера Г. Весоловського, о. протос. Г. Павловського, о. мітр. Г. Пінюка, о. протос. Б. Железницького, о. протос. П. Стельмаха і протодиякона Рибачука. Співав хор під керівництвом проф. В. Завітневича. Перед обрядом посвячення проф. Александр Архімович привітав Владика Мстислава хлібом і сіллом і прохав молитви за благополуччя будинку науки і для дальшої наукової праці в ньому. У своєму слові, виголошеному після чину посвячення, Владика Мстислав привітав Академію з придбанням власного будинку з жалем згадав передчасну смерть першого президента УВАН у ЗСД проф. М. Ветухова, що його енергія і наполегливість причинилися до розвитку Академії і здобуття для неї авторитету у науковому світі. Владика обіцяв підтримку для Академії з боку УАПЦ і закликав українське громадянство до жертвенної допомоги для УВАН і її праці. На закінчення урочистості віце-президент Академії проф. Дам'ян Горнякевич подякував Владика Мстислава за прочитання листа від Апостольського Адміністратора для українців католиків в Європі Препосв. архієпископа Киріана Бучки, який, прохавши благословення Божого для Академії і її наукової діяльності, підкреслював велику роль її вагу української науки для ширення правди про велику українську культурну екарию надбання в минулому і сучасному.

Президент д-р С. Витвицький вертається до ЗСД

Мюнхен, (Л. В.). — Президент д-р Степан Витвицький прийняв рішення повернутися ще цього місяця до ЗСД, закінчивши своїм своїм місією в Європі. Як відомо, лише завдяки його впертим старанням змогла відбутися Сесія УНРади і вибрати нові керівні органи УНРади. Перед своїм від'їздом д-р Витвицький перевів цілий ряд розмов з різними особами, а міжнародна організація „Союз Свободи“ влаштувала в його честь 11-го грудня в Мюнхені, в приміщенні ресторану „Дім мистецтв“ урочисте прийняття-бенкет. На бенкет було запрошено 50 осіб. Короткий час підготовки не дав можливості багатьом запрошеним особистостям прийти на прийняття і воно відбулося при участі 21 особи. Прийняття відкрили словами привітання Голова „Союзу“ д-р Ф. Рейдер. Президент д-р С. Витвицький відповів йому подякою за його працю на відтинку українсько-німецьких політичних і культурних стосунків. В четвер 14-го грудня ц. р. Президія УНРади і ВО влаштували в Мюнхені, в готелі „Германія“ прощальну зустріч з президентом Витвицьким, на яку було запрошено ширший загал української громади в Баварській столиці.

У Мюнхені замордовано мадярського політичного втікача Імре Дюмелчфальві

Мюнхен, (Л. В.). — У понеділок дня 11 грудня мюнхенська поліція знайшла в парку „Англіський город“ тіло вбитого невідомими співробітниками мадярського політичного втікача Імре Дюмелчфальві. Вбито його пострілом револьвера в голову і убийство переведено так, щоб воно виглядало на самогубство. Покійний лежав біля лавки в парку і поруч нього пістоль, а з якої його застрелено. Дюмелчфальві займав в останніх роках різні впливові пости в мадярських емігрантських організаціях: він був відповідальним редактором журналу „Немцетер“ („Воріть за визволення“), головою Союзу Борців за Визволення в Німеччині, генеральним секретарем Союзу Мадярських Студентів в США, організації. На чужині він працював Імре Дюмелчфальві в 1956 році, після кривавого здушення московськими військами мадярського повстання. Перед тим сидів він 6 років у тюрмі за протидіюванню радянській діяльності. В останніх роках продовжував у Мюнхені свої студії, беручи рівночасно активну участь в політичному житті мадярської еміграції та антибольшевицькій боротьбі всіх повелеваних Москвою народів. Він виступав часто на різних конференціях спільно з представниками АН і був одним з ініціаторів українських визвольних змагань. Є всі підстави підозрювати, що смерть Імре Дюмелчфальві є черговим політичним душогубством, докормом з доручення комуністичної агентури. Про самогубство не може бути мови, бо покійний не мав ніяких причин вибирати собі життя; його матеріальні обставини були нормальні, він був життєрадісний і постійно затрунений наукою та політичною діяльністю. Жадних листів, які записок він не залишив, в яких вказував би розчарування або на плани поповнити самогубство. Мадярська еміграція є твердо переконана, що тут йдеться про черговий політичний морд, після скоплення комуністичними агентами 12-го жовтня ц. р. у Відні мадярського журналіста і співробітника тієї ж газети „Немцетер“ Авреліа Абраї.

НАТО таврує ССР, як джерело постійної кризи й загрози для миру

Париж. — 15 членських країн Організації Північно-атлантичного пакту проголосили в минулу п'ятницю 15-го грудня 1961 спільний обширний комюнікат, в якому гострими словами натавровується Совєти за їх нехеті погодитися на загальне й повне міжнародне роззброєння під належним контролем, за їх об'єдну й обманницьку політику в справі атомових досвідів, за їх чинне спровокування Берлінської кризи та спричинювання перманентної міжнародної кризи й напруження міжнародної атмосфери внаслідок погрози і шораз повторюваної інтенції заволодіти світом. „Встановлені права і зобов'язання, потверджені міжнародною атмосферою, не можуть бути скасовані одностороннім почерком пера через підписання совєтським урядом „мирового договору“ з режимом, який нікого іншого не репрезентує, як тільки свої совєтський панів“ — кається буквально в тому комюнікаті. Комюнікат стверджує, що Рада 15-х міністрів закордонних справ затвердила з відомлення деяких міністрів про відновлення „дипломатичних контактів“ з Совєтами, в надії, що „ті контакти допоможуть ствердити, чи існують база для переговорів про мирне поладження Берлінського конфлікту в ім'я збереження світового миру. Але водночас 15 країн НАТО підтверджують свою заяву з 16 грудня 1959 року, в якій вони зобов'язалися боронити свободу Західного Берліну та стабільність на становищі, що Німеччина повинна бути з'єднана шляхом вільних виборів. НАТО стверджує зріст своєї збройної сили і заповідає далі їх побилювання. Комюнікат заповідає, що найближчий з'їзд міністрів НАТО відбувається в Атеніх від 3 до 5 травня 1962 року.

Раск відвідав Іспанію і прославляв її, як фортецю проти комунізму

Мадрид. — Державний секретар Дін Раск прилетів в минулу суботу 16-го грудня ц. р. безпосередньо після закінчення триденної конференції Ради НАТО в Парижі, до Мадриду і прославляв Іспанію, як фортецю проти комунізму та як вірного союзника Америки. Дін Раск заявив, що союз між ЗСД, Південною Іспанією та Америкою — це могутній трикутник, що обороняє волю і культуру вільного світу. Заява державного секретаря Раска викликала надзвичайно прихильний відгук серед еспанців, дуже вразливих на такі навізерки вияви симпатій. Еспанський міністер закордонних справ Фернандо Марія Кастелла заявив негайно у відповідь на промову Раска на радіо, що його еспанський уряд видав в честь Раска, що коли з початком найближчого року почнуться переговори про дальше користування Америкою чотирма великими морсько-летунськими базами в Іспанії, то не буде в тих переговорах ніяких особливих труднощів. Ті бази Америки збудувала коштом 400 мільйонів доларів. Раск перервав півторогодинну нараду з головою еспанської держави генералом Франком. Преси не подано про ту розмову ніяких подробиць. Після відвідань, що еспанського національного музею мистецтва Прадо в Мадриді, Раск відлетів до Америки.

В тижні, що закінчився 13-го грудня, запас золота ЗСД зменшився на \$51 мільйон і внісся \$19,225,000,000. В цьому році ЗСД продали закордонні золоті запаси \$842 мільйонів.

ІНДІЯ ЗБРОЙНО ЗАЙМАЄ ДАВНІ КОЛОНІЇ ПОРТУГАЛІЇ

Нью Делі. — Індійські війська вмаршували до трьох маленьких посістей Португалії на західному і південно-західному побережжі Індійського півострова, існуючі як португальські колонії ще з 16-го сторіччя. Цими посістями є Дамар і Діо на північ від Бомбею, які разом мають коло 50 кв. миль і 50,000 мешканців. Третя колонія найбільша — Гоа, величчю 1,537 кв. миль із населенням 650,000 душ, під португальським правлінням від 1510 року. Офіційні індійські власті повідомляють, що в понеділок 18 грудня ц. р. (далекосхідного часу) 17-та індійська піхотна дивізія вмаршувала на територію Гої з трьох сторін. Невеличка залюга Гої силою 3,000 вояків ставити спротив індійцям, о відесоті сильніші. Оборона Гої безнадійна на не тільки з уваги на її географічне положення, але й тому, що португальська залюга не має ні летунської охорони, ні підтримки з боку моря, а по індійському боці змобілізовано всі роди збройних сил. Ця індійська інвазія викликала голосний відгук в міжнародному політичному світі з уваги на виразне звернення до індійського прем'єра Неру і португальського прем'єра Салаяра з боку през. Кеннеді і генерального секретаря У Тапта, щоб вони у своєму спорі за ті малі колоніальні посістості виминали вирішення його збройним шляхом. Державний секретар Дін Раск, який саме повернувся до Вашингтону з Парижу й Мадриду, негайно скликав нараду своїх найближчих радників. За газетними твердженнями, 3-динні Держави мають замір або підтримати скаргу Португалії, якщо вона зажадає скликання Ради Безпеки, або самим зажадати такого засідання Ради Безпеки. ЗСД — залиш незначний високий американський урядовець — натаврувавши в 1956 році військовий наїзд Британії і Франції проти Єгипту, те саме повинні зробити у відношенні до Індії. Португальці гостро натаврували Індію, як агресора, але зрештою — Індія і Португалія одна одній закидає провокаційні дії, які спричинили індійську збройну акцію. Індійський прем'єр Неру відповів у Тантої, що Індія „не може терпіти до безконечності неможливі стаг“ в Гої. Індія віддавна домагалася від Португалії звороту тих посістей, що лежать на території Індійського півострова, але Португалія відмовлялася перемовинувати на базі зречення з тих територій. Індія закинула Португалії, що вона тримається анахронічних поглядів з 16-го сторіччя та ніби нездарно адміністрацію в названих посістостях і постійними провокаціями супроти індійців примусила Індію до того збройного виступу.

ВІЙСЬКА ОН В КАТАНЗІ У НАСТУПІ — ЧОМБЕ Й АДУЛЯ МАЮТЬ ЗУСТРІТИСЬ

Елізабетів. — Війська Об'єднаних Націй пробігли в наступі до центру столиці Катанги Елізабетів. Згинуло багато цивільних, між іншим високий урядовець бельгійської рудокопної компанії Гійом Деліке, його 87-літня мати і служник — ніби вбиті в їхньому домі етіопцями. Дім тієї компанії горить. Міжнародний Червоний Хрест і Бельгія за посередництва ЗСД наставляли, щоб проголосили коротке перемир'я задля евакуації 500 цивільних осіб, що схоронились в тому центральному бельгійському будинку в Елізабетів. Білі мужичини в місті б'ються по стороні катангійців проти військ Об'єднаних Націй. Бо в тому місті почалися 5 грудня ц. р. після того, як катангійське військо почало ставити в місті застави і коли шораз множилися випадки нападів, скопчювання і побивання членів місії ОН і військовиків на службі ОН. Секретаріат ОН по нинішній день висловлює свою волюню акцію в Катанзі бажаючим залепити свободу рухів і безпеку військовиків і членів місії ОН — в першу чергу, а шойно в дальшій черзі — спонукування Катанги виректис своїх державницьких змагань та погодитися на державне з'єднання з рештою Конга. Офензива військ ОН почалася в минулу п'ятницю. В тій офензиві беруть участь 6,000 вояків ОН, а саме: індійці, етіопці, шведи, ірландці і малійці. Президент Катанги Мойсе Чомбе вихав до містечка Кіпуні недалеко кордону Північної Родезії, яка заявила готовість дати йому політичний азил, але згодом повернувся до своєї столиці. В містечку Пана Іван ХХІІІ проголосив заклик до всіх, хто може посередити, щоб закінчилася війна в Катанзі, щоб вони таке посередництво перевели. Зате генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант заявив проти військового перемир'я, яке не дало б військам Об'єднаних Націй і членам їх місії в Катанзі гарантії щодо їх безпеки і свободи рухів. Об'єднані Нації скаржились, що з будинків найбільшої в Катанзі бельгійської рудокопної компанії „Остін Міннір ді О-Катанга“ острілювано вояків ОН. Є багато вбитих і ранених по обох сторонах. Американський амбасадор в столиці Конга Едмунд Гулліон став головним мировим посередником. Він стоїть в контакті з заступником генерального секретаря ОН, який прибув до Леопольдівно кілька днів тому, Ролфом Банча, та прем'єром Сирілом Адулою. Мойсе Чомбе висловив готовість стрітінуться з Сирілом Адулою, але тільки на нейтральному ґрунті, поза Конгом, на що Адула не погодився. Американці запропонували їм зустрітись в місцевості Кітоні, з гарантією персональної безпеки для Мойсе Чомбе, який лякається, що центральний уряд Конга знову готову арештувати його, як це вже раз сталося. Американський літак з військовою охороною повіз Адулу до Кітоні і мав подорожати на ту конференцію катангійського президента Чомбе.

Конгресмен Томпсон критикує „зажерливість“ телевізійних стацій

Сан Франциско. — Голова конгресової підкомісії праці і виховання конгресмен - демократ із Нью Джерсі Френк Томпсон після закінчення переслухання в справі улов праці мистців - виконавців у ЗСД, А гостро критикував телевізійні стації за їхню „зажерливість“. Конгресмен Томпсон назвав телевізійні стації „безсердечними і зажерливими“. Бо вони „більше зацікавлені в продажі нових доголення або перфуми, ніж культуризм змистом своїх програм“. На думку конгресмена Томпсона телевізійні стації повинні менше витратити часу на „ковбойські програми“, і поді ситуація в телевізії поліпшиться. Нарівав цей конгресмен і на тих членів Конгресу, які признають у федеральному бюджеті мільйони доларів на те, щоб зліквідувати недури свиней, але не хочуть признати по \$100 000 на федеральну раду в справах мистецтва.

В АМЕРИЦІ

● Президент Кеннеді найменував Комісію в справі статусу жінок. Цю комісію очолює пані Ф. Д. Рузвельт і вона має дати звіт до 1-го жовтня 1963-го року про те, які є перешкоди для жінок, щоб зайняти такі самі становища, які мають чоловіки. Жінки мають мати ті самі права і при обсяді федеральних становищ, — заявив Президент.

● Католики - правники виграли 82-сторікову заяву про те, що федеральній допомозі приватних католицьких шкіл не порушує конституції ЗСД, і тому Конгрес може ухвалити закон, який дозволить їм давати федеральні гроші на допомогу приватним школам. Не так твердили представники уряду і сам Президент.

● Панамська Республіка вирішила зрівняти дипломатичні зв'язки з кубинським урядом прем'єра Кастра. Сталося це тому, що Кастро в промові 8-го грудня образив був панамський уряд.

● Американське Лікарське Товариство видало заяву, в якій закликає американців не турбуватися радіацією в повітрі чи в молю, тільки працювати як звичайно та робити радіаційні покупки. „Якщо є радіація в повітрі, то ми її вдихатимемо і по величчю засоби проти неї. Науковці, що самі не знають, як скільки радіації є в повітрі“.

У СВІТІ

● Жиль Кузен, адміністраційний директор головної нині світі бельгійської рудокопної компанії в конголезійській провінції Катанзі, звернувши медалью у 1946 році за заслугу поставлення Америки з тієї копальні урану, потрібного до виробу першої американської атомової бомби. Бельгія обурена на ЗСД за доставлення військам ОН в Катанзі американських транспортних літаків.

● В УССР, в селі Великі Луги, арештовано в 5 років в'язниці заслуженого Василя Балка і Івана Гіа за поширення літератури релігійної секти Свідки Своя. Київське радіо, надаючи цю вістку, подало, що названі два українські селяни поширювали „зловілі наслідки про відносини в УССР та закликаючи до підтримання агресивних планів Америки“. При яку дістав був від американців у 1946 році за заслугу поставлення Америки з тієї копальні урану, потрібного до виробу першої американської атомової бомби. Бельгія обурена на ЗСД за доставлення військам ОН в Катанзі американських транспортних літаків.

СВОБОДА

UKRAINSKYI SHCHENNIK

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly 65¢.

Address: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Айхмани брунатні і червоні

З закінченням процесу Адольфа Айхмана в Єрусалимі 14-го грудня ц. р. вирішують ті самі рефлексії, що були й на його початку, 11-го квітня ц. р. Всі міжнародна преса, керована вільною критичною думкою, відразу старалася розмежувати в цій справі речі безсумнівні, безперечні, аксіомні, від речей сумнівних і дискусійних. Найбільш безсумнівним був злочин винищення 6-ох мільйонів жидів під час останньої світової війни, за задатком "на змисл" продукуванням, із задатком вилучення велетенської машинерії для реалізації того диявольського плану. Безсумнівною є примітна справедливість, що винуватці такого злочину мають бути покарані. Але водночас виринули сумніви: чи можна взагалі вирахувати й уцілювати, що саме був винен у винищенні шістьох мільйонів осіб? Кожне діло роблять люди, і ніщо не діється "само", автоматично. І в цьому випадку винні були люди. Але ж злочин народодовбивства у відношенні до жидів за Гітлера не можна відмежувати від цілої тодішньої державної системи, від злочинної теорії про вищість германської раси та німецької нації, про те, що інші раси й народи існують тільки як погній для німецької могутності, яка вимагає для себе "леbensraum" їхнім коштом. Ясно, що шістьох мільйонів осіб не могла бити одна людина, як не міг їх убити й тудиш людей: Била їх система, сконструйована на злочинних теоріях і амбіціях, система, що не тільки збудувала газіни для винищення невинних осіб і крематорії для їх спалювання, що не тільки змушувала їх самих копати ями, в які вони падали скопуючи скорострілами, — але й створила отруйну атмосферу німецької надлюдності та зоологічного антисемітизму.

Найбільшим сумнівом, що його відразу викликав і тепер викликає процес Айхмана, був запит: якщо судять злочинців, винуватців у масовому жидівському погромі жидів за Гітлера, то де відшукають суд над злочинцями, що масово винищували різні народи на Сході Європи і в Азії? Де, коли й кого судили за безприкладний, так само "на змисл" запланований і "науковими методами" zorganizований голод в Україні в рр. 1932/33, коли заморено на смерть так само крупно 6 мільйонів осіб? Сороч роки існує більшовицька влада і на 40 мільйонів нараховується жертв, що їх винищено для закріплення цієї влади. Це не були ті жертви, що їх неминуче спричиняє кожна революція, бо російська соціальна революція не вимагала поголовного винищення ані українців, ані кримських татар, ані надволжанських німців, ані білорусів. Це було винищення народів за їхні змагання до свободи, це була різня, ведена під прапором російського агресивного імперіалізму й ліквідації національних визвольних рухів. І ця диявольська система, хоч дещо злагіднена у своїх назвержніх формах, просвідчувала далі, з таким останнім символічним виступом, як "мур ганьби" в Берліні з екзотичними вазами, з яких комуністичні опікунки пиливають, щоб ніхто не змислив вітати з тієї торж.

Головний провідник гітлерівської системи планів ані не має серед живих. Він або самі наклали на себе руки, щоб не попасти в руки справедливості, або бито їх ще за їх урядування, або покарано їх смертю в ювеніальних процесах Гітлера, Геббельса, Штрайхера, Кальтенбрунера, Гайдріха і десятків інших — згинувши. В минулий четвер заарештовано на смерті також генерально-го директора транспорту "смерті", що йшли до концентраційних таборів із їхніми газінями, Адольфа Айхмана. Він твердить, що був тільки виконавцем волі своїх шефів. Але ж він добровільно брав участь у масовому забивстві мільйонів невинних осіб, і коли він каже, що "несе кару за пину інших", то це — очевидно — неспокійна обмова. Чи Айхман помре на шибениці, чи з тактично — політичних моментів посатять його до досмертної в'язниці не рік-другий. В його особі засуджено ще раз систему.

Самі жиди дискутують на тему, чи зарто було воскресити опір минулого задля одного Айхмана, й самі вони не є одностійні щодо наслідків, які той процес може мати на психіку їхньої молоді.

Але коли засядуть на лаві підсудних усі кати й різники з комуністичної верхівки? Коли судитимуть Хрущова, Кагановича, Зоріна, Осрова, Ульяновіх і сотні інших великих та менших злочинців не менш кривавого червоного фашизму? Поки не відбується такого суду і поки не будуть покарані ті найбільші живучі ще злочинці, не буде у світі дійсної, неопалюваної справедливості.

Відповідь на суперботми Москви

В дні 13 - 15 грудня ц. р. відбувалася в Парижі конференція Ради НАТО — головного проводу держав, об'єднаних в Північно - Атлантичному Пакті. В конференції брали участь міністри закордонних справ, зборили й фінансів 15 держав, а основою темою їх нарад була справа створення з НАТО четвертої атомової потуги світу, що мала б скріпити оборонну систему Заходу, як фактора, що забезпечує мир і стримує агресорів від наступу.

Згідно з опрацюванням військовими чинниками і обговорюванням Радою НАТО проекту вироблення збройних сил в потрібні роки атомової зброї — нуклеарних бомб, балістичних і протракетних ракет, — організація Північно - Атлантичного Пакту мала б стати окремою атомовою атомовою потугою, рівноправною з трьома існуючими досі атомовими потугами Заходу — ЗДА, Великою Британією і Францією. В цьому характері організація НАТО мала б право і можливість диспонувати запасами атомових бомб, ракет і стрілен без існуючих досі обмежень, як також вишколювати свої військові з'єднання в уживанні всіх цих родів зброї. З конкретними пропозиціями в цьому напрямі виступав уже уряд президента Айзенгауера, згодом перейняв і почав обстоювати їх уряд президента Кеннеді, а востаннє уже з формальною пропозицією щодо цього виступила Західна Німеччина. Тепер, після розгляду й обговорення всіх цих пропозицій і проєктів різними установами НАТО, справа починає актуалізуватися.

Створення в рямах НАТО атомової збройної сили матиме велетенське значення в сучасній політичній ситуації світу. Це буде не тільки належне відповіддю на безумні детонування Совєтами все нових і з усі більшою вибуховою силою нуклеарних бомб, але й важливим фактором для забезпечення миру й охорони всього світу від несподіваного нападу імперіалістичної Москви. Воднораз із цим здійсненням згаданих проєктів матиме велику вагу для внутрішньої консолідації в рямах оборонної системи, бо участь збройних сил НАТО в диспонуванні й контролюванні запасів атомової зброї у сучасній дотепершній стані деякого недовіри, а то й тривоги серед членів НАТО, спричиненою тим фактом, що єдиним диспозитом атомової зброї є З'єднані Держави Америки. Воно розв'язує теж диспонуванню — з поміччю совєтської пропаганди — побойовання, що ЗДА можуть самовільно, не порозумівшись із своїми союзниками, вплутати їх в атомову війну.

Парижські наради міністрів держав НАТО свідчать про те, що справа поступово посувається вперед і що після усунення наявних же труднощів, зокрема після зміни лавові-зуючих у ЗДА законів про контроль над запасами атомової зброї й узгодження зв'язаних із атомовим озброєнням проблем з Англією і Францією, четверта атомова потуга Заходу буде здійснена. Це буде найбільш переконливою відповіддю для Москви на всі її погрози суперботмами і на її спроби розбити НАТО. Тому з такою люттю зустрічає Москва заходи НАТО в напрямі атомового озброєння і тому так наполегливо шантажує різні країни, застрашує й тероризує їх, щоб послабити цим розгорнений проти неї широкий фронт волюнтерних сил світу.

УРЯД І ОПОЗИЦІЯ В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ

Мюнхен. — "Опозиція є для того, щоб опонувати" — каже давнє право парламентаризму в Англії. В ролі контрольної інстанції опозиція в демократичній державі виконує корисну для суспільства роботу. Опозиційна партія своїми виступами в парламенті здобуває собі також популярність у масах і сподівається при нових виборах здобути більшість у законодавчих установах і створити новий уряд.

Довгий час ця "гойданка" між партіями Ліберальною і Консервативною в Англії була здрієм для інших парламентів. Здавалося, роллю лібералів у парламентарній грі перебрала в Англії Партія Праці. Але уряди, створені в Англії цією партією, не були довговічними: уряд Етлії продержався від 1945 до 1950 року. Від того часу ось уже десять років при владі стоїть Консервативна партія, що тричі перемогла у виборах до парламенту.

Те саме сталося в Західній Німеччині: не вважаючи на поступове здобування нових голосів при виборах до парламенту, найбільша опозиційна партія — німецька соціал-демократія — й досі лишилася в меншості. Очевидно, це турбує і провідників партії і мільйони виборців, що віддали свої голоси соціал-демократам. Перспектива — бути у вчійній опозиції і не дійти до влади, щоб здійснити завдання, поставлені партією, ставить німецьких соціал-демократів у положення "неудач". Щоб вийти з стану "вчійної опозиції" і позбавити громадян, що соціал-демократи теж є державотворчою силою в Німеччині, соціал-демократична партія після виборів до парламенту у вересні 1961-го року звернулася з пропозицією до інших партій: створити уряд із трьох партій, представлених у парламенті Західної Німеччини. Соціал-демократи мотивували своє бажання не волею до влади, а тяжкою ситуацією, в якій опинилися Німеччина після 13-го серпня, коли в Берліні комуністи почали будувати мур, щоб відгородити вільну частину міста від совєтської.

Дві інші партії не прийняли пропозиції соціал-демократів і створили свій уряд під проводом Аденауера. Це рішення викликало у великій частині німецького суспільства невдоволення: кажуть, що Аденауер і Менке (провідник лібералів), з партійно-економічних причин, не хочуть ділитися міністерськими посадами з соціал-демократами.

6-го грудня відбулися в парламенті дебати з приводу декларації уряду Аденауера. — першої декларації після вересневих виборів. В цих дебатах виступив, як перший промовець опозиції, В. Вондт. Згідно з попередньою лінією своєї партії, він докоряв двом урядовим партіям, що вони не розуміють страшної небезпеки, яка нависла над німецьким народом: розривання Німеччини на дві держави — демократичну і комуністичну стає фактом, з яким починає митися цілий світ. Якщо урядові партії заявляють, що це не настає момент найвищої тривоги, коли треба творити всепартійний уряд, то яка може бути більша небезпека для народу, як та, що є тепер? Вондт і інші послі Соціал-Демократичної партії покликалися на всенародний інтерес і закликали двом урядовим партіям класовий, вузько-пар-

тийський підхід до проблем політики. Соціал-демократи закликали в парламенті, що вони, привнезевши в опозицію, хочуть провадити конструктивну політику, сподіваючись збоку урядових партій льодового відношення.

Цей новий тон у промовках опозиції знайшов прихильний відгук у німецькому суспільстві. Промовці соціал-демократів, відкинувши "опозиційну для опозиції", заявили про

Микола Галіт

ДИВНА І ШКІДЛИВА ТЕНДЕНЦІЯ

Така була настанова українського уряду в добу творення української державності до всіх національних меншостей на Україні. Коли ж Україну окупували московські боїшовики, ситуація в національній політиці цілковито змінилася.

Як було вже сказано, московські комуністи не признали й не признають жидів за окрему націю і пропалують їх злихити з панівними російським народом. Тому дуже цікава ситуація створилася в Україні в добу т. зв. українізації. Між Кислом і Москвою прихило до тієї дуже часто до неперозуміння й навіть конфлікту на пункті національної політики комуністичного уряду УССР. Бо в той час, коли на Україні зростало жидівське шкільництво, відроджувалася жидівська культура, організували жидівський театр, наукові установи і т. д., в РСФСР був новий застій, ніякої політики розкріпачення жидівської національної меншини там не тільки не провадилося, але навіть не допускалося.

Для підтвердження цього наведемо факти, зібрані з совєтських статистичних збірників, журналі і преси.

При Українській Академії Наук у Києві була створена Єврейська Історико-географічна Комісія, у якій працювали науковці — жиди: Давид Бродський, Д. Вайнштейн, Галат і Боровой. Головою цієї комісії був славний український оригіналіст, академік Кримський, а до співпраці були запрошені українці: Кузявця, Рибіський і Іванчиків. Ця комісія була зліквідована під час московсько-більшовицького погрому УАН.

Тепер щодо шкільництва: жидівських шкіл було на Україні 480, учнів у них школах 76 000 і учителів 2 500. 21,5% жидівської молоді учились в інститутах, а 35,3% в технікумах. На кожних 10 000 населення припадало у високіх школах 51 жидів і в технікумах 34, тоді, як на те саме число населення на українців припадало в інститутах 6 і в технікумах 6,5.

За обчисленнями з 1 жовтня 1929 р. на Україні було 18,7% урядовців жидів, в Білорусії 61,8%, а в інших совєтських республіках 5,4%. Кількість жидів супроти населення цілого Совєтського Союзу становила не цілих 2%, а цього числа в Україні 5,4%, в Білорусії 8,2%, а в Росії — 0,6%. На Україні жидів у державному апараті працювало в три рази більше як українців у порівнянні до числа жидівського населення. (Отто Геллер — "Унтерганг дес Юдентум").

Так виглядала ситуація жидівського населення в Україні до січня 1933-го року. Після

свою охоту співпрацювати асоці, де це є в інтересі Німеччини, особливо в комісіях парламенту, де в довірчих дискусіях відбувається підготовка нових законів для держави.

"Дискусія в парламенті була спокійна і на високому рівні. Можливо, що нова тактика соціал-демократів більш безпечна для теперішньої урядової коаліції, ніж гаряча дискусія в парламенті, коли опозиція виступала з гострими промовами і ставила урядові Аденауера не завжди оправдані закиди."

П. А.

На ділі Конгресовий Комітет не потребує виправдуватися у цій справі, бо ціла українська спільнота у ЗДА, разом з Відділами УККА в містах, могла б посвідчити про ті численні заходи та методи, яких уживав УККА в цілях збільшення УНФонду. Скорше навпаки: часом чулися голоси, що УККА може аж загато "докучас" громадянам — платникам і неплатникам — своїми листами й закликами, які розсилає рік-річно в кількості 30 000 примірників передплатників сотень братських часописів, обіймаючи тим, з родинами, 69 - 90 тисяч громадян.

В галузі освіти серед сарає траплялися й інші явища. Подкупи проводились примусово сараєзації дітей єврейської національності. Виявлялося це там, де українські націоналісти побоювалися російської культури. Тоді в них-утворився блок з єврейськими націоналістами на ґрунті примусової сараєзації.

Знаємо, що розв'язка національного питання в СССР за всеосяжною конституцією полягає в тому, що усім національностям забезпечити найбільш права в творенні рідної культури. Це відноситься до жидівського населення. То чому ж тоді двосидна стратегія єврейських вождів?

Справа ясна! Для того, щоб примусити жидівських дітей учитися не в жидівській і не в українській школі, а в російській, щоб з жидівського населення створити на Україні заборону російської експансії, розсадник російської культури і асиміляційний авангард. Бо старі надії російської чинівництва плюс тисячі урядовців, прислані з Росії, плюс 18,7% жидів, вихованих у російській школі й на російській культурі, оце та сила, яка має допомогти Москві віджати російську мову і культуру на Україні на пануючому ступені, допомогти перевернути русифікацію України.

З цього приводу виникали третя і психологічне напруження між українцями і жидами, бо не всі жиди на Україні підтримували таку політику уряду у відношенні до жидів. Було багато таких, які вважали, що жидівські діти мають ходити до російських шкіл (Ю. Ларін С. Діманштайн і ін.). З цього приводу розгорілася завзята боротьба між самими жидами. Одні агітували за асиміляцію з росіянами, інші обвинувачували Ларіна і Діманштайна в російському шовінізмі і заважали підтримувати не тільки жидівську національну автономію на Україні, але й українську. До тієї групи належали: Гехтман, Боріа, Луппо, Галкін та інші.

Висновки з наведених документів ясні. Вони підтверджують фактичний стан в СССР. Московський центр і весь його бюрократичний апарат намагаються зберегти єдність і не-

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩЕ ПРО НАШУ ЖЕРТВЕННОСТЬ

2-го грудня ц. р. у "Свободе" надруковано невелику статтю Михайла Шпонтака, в якій він дорікає Українському Конгресовому Комітету за те, що цей Комітет не має належно організувати мобілізацію фондів, а зокрема ігнорує чи недоцінює збірку датків до Українського Народного Фонду через збирачів.

І запитусь: чому так мало зроблено в справі збірки на УНФОНД?

На ділі Конгресовий Комітет не потребує виправдуватися у цій справі, бо ціла українська спільнота у ЗДА, разом з Відділами УККА в містах, могла б посвідчити про ті численні заходи та методи, яких уживав УККА в цілях збільшення УНФонду. Скорше навпаки: часом чулися голоси, що УККА може аж загато "докучас" громадянам — платникам і неплатникам — своїми листами й закликами, які розсилає рік-річно в кількості 30 000 примірників передплатників сотень братських часописів, обіймаючи тим, з родинами, 69 - 90 тисяч громадян.

М. Шпонтан пише, що УККА недоцінює чи легкоковість збірку Національного Датку через збирачів. Тим часом кожен, хто завдав собі труд переглянути листування першого - ліпшого місцевого Відділу УККА, знав би там цілу низку обійників Централі з проханнями й рекомендаціями Відділам організувати збірку фондів через збирачів. І справді, коли УККА осягає успіхи у мобілізації фондів, то значна частина їх є саме заслугою збирачів на місцях.

Інша річ, що, як показав багаторічний досвід, що діяльність найтрудошій належить організувати. Причина лежить передусім в психології наших людей, які вважають місію збирача морально тяжкою: "Йдеш за датком, ніби для себе просиш", а в іншому домі з приводу датку треба відбутися дводинні дебати про всю українську політику. Нарешті, особливо для старших людей, який "обхід" платників фізично тяжкий. До цього треба додати, що деякі діяльні міст являють собою "неприсутність фортецю". Таким, наприклад, є в Нью-Йорку "лавн-таві". Один безсумнівний паритет, що зголосився був за збірку в цій діяльності, через тяжкість спавував: "Вибачте, але, коли вилізи по тих вузьких сходах на четвертий поверх (ліфту нема!) і один раз застати замкнені двері,

Віктор Приходько

Хрущов лає своїх бюрократів за недовіли в сільському господарстві СССР

Москва. — Нікіта Хрущов знову гостро лає підлеглих йому сільсько-господарських бюрократів із державного господарського апарату СССР за недовіли в різних ділянках сільського господарства, особливо щодо годівлі рогатої худоби і свиней, щодо збору буряків та достатньої кількості паші й сіна. Хрущов виголошив свою лаяльну промову на великій конференції 11,000 сільсько-господарських делегатів, що з'їхалися до Мос-

кви з цілого СССР. Хрущов Хрущов загрозив совєтським сільсько-господарським діячникам, що він анікадимо їх з комуністичної партії, що в підсвідомості раю стає автоматичною деградацією покараних до нижчого життєвого рівня, на якому стоять всі рядові смертники в СССР, які не користуються привілеями керівної комуністичної класи. Цим разом Хрущов особливо лаяв керівників Ленінградської області та, зокрема, якогось Запорожця. Його погрожування тому Запорожцеві викликали, очевидно, лаявське оплески прийнятих делегатів, але — видно — тих оплесків не було багато і вони не задовольняли Хрущова, який негайно оскаржив цілу свою аудиторію, що між нею є "багато Запорожців", яким не подобаються його, Хрущова, лаявни. Хрущов признав, між іншим, що по совєтських містах бракує м'яса. Такі курьозні діють в державі, яка хоче "наздігати і перегнати" Америку...

Отже, культ російського шовінізму й виховання комплексу меншовартості у неросійських народів СССР — це офіційна лінія Москви в національному питанні. Чи після цього може хтось сумніватися, де криється корінь російського шовінізму й антисемітизму?

Народному Союзу.

другий раз — лише господином, що справами датків не розпоряджася, а третій раз — господаря, що якраз на той момент не має грошей, — то четвертий раз я вже таки не маю сили туди підійти!"

А все ж, не зважаючи на всі фізичні й моральні труднощі, майже по всіх Відділах УККА працюють скарбники й збирачі — і дим людям справді належаться найбільше призначення й подяка. Звичайно, збирача мусило б бути значно більше, щоб охопити дуже далекі ділянки великих міст. В цім напрямку — збільшення персоналу збирачів — деякі Відділи своєю енергією й наполегливістю осягли великих успіхів, мобілізуючи для "ударних" збірок по 20 і 30 відданих справ громадян. Так, наприклад, є у Філадельфії, Боффало, Шікаго та ін., де зорганізовані ними "ударні збірки" мали значний матеріальний і моральний успіх. Центральні ж УККА постійно стараються з допомогою збирачів активізувати тих громадян, що досі не мали зв'язку з УНФондом.

Так виглядає справа на сьогодні. Взагалі ж треба зазначити, що українська спільнота в ЗДА стоїть загальною на високому культурному рівні, і для неї, безперечно, вистачає всіх тих листів, закликів та інформацій, які вона одержує в справі праці та потреб УККА. Щоб улегшити "техніку" жертовності, Центральні, при всіх нагодах, розсилає готові зааресовані конверти: треба лише вложити поштову лепту, не чекаючи на збирача!

До цього треба додати надзвичайну справність і солідність пошти у ЗДА: за однієї надати роки існування УНФонду не було жадного непорозуміння з поштою щодо вилучення у конвертах грошей.

З 3 500 громадян, які одержали почесні Ювілейні Грамоти за свою видатну жертовність, переважна більшість прислала свої пожертви безпосередньо до УККА, не дожидаючи збирачів. Так роблять і їх послідовники, що вже мають аплічечки по 70, 80 і 90 доларів.

Але, розуміється, ролі і значення збирачів надзвичайно великі, бо по наших громадах є ще десятки тисяч людей, у яких майже затравився зв'язок з українством, з масах аденационалізованої молоді, нарешті, не мало з наших заслужених свідомих громадян, обтяжених працею й різними турботами, які не ображуються, коли їм делікатно пригадати про УНФОНД.

Віктор Приходько

ТВОРИ
МАРІЯНА ШАШКЕВИЧА

(6)
НАД БУТОМ

Гей, річенько бистренька,
Гей, стань, подивися.
Як я плачу, як горюю,
За мнов пожурих!

Твої води несесенні,
В них рибонька грає:
Мос серце розпучкаєсь,
Вид журби ся крас.

Трава к тобі з любов'ю,
З берези ся хилить,
Вояня! її пошлю
І наперед стрілять.

Мос серце біденьке
Радощів не має.

Лиш роздучу із долею,
Лиш сльозоньки знає.

Рано встану та й заплачу,
І нечорно плачу.
Доде ж мов несесенна,
Коли ж ти обачу!

Журбо, тяжка розлучинце,
Чомне пропадаєш!
Доде ж мов, зоре моя,
Коли ж засвітаєш?

Он річенько бистренька,
Ой, стань, подивися.
Як я плачу, як горюю,
За мнов пожурих!

І вояня — хилить.

БАНДУРИСТ
Пісенька I

Бувало весною, як ліє розіт'ється
І чистий птвичок гукне голосами,
Дуброва, як дівка, в цвіття прибереться,
Вдвілка залзвонить лугами, полями.
Стадами вєсло заграв долина,
А в ріці рибонька як носить волюю,
З пісенькою із поля вертас дівчина,
Плугатар за плугом з довгою думою:
Бувало весною, як голуб синенький,
Із оком ясеним, як око сявотого,
Під полов бандурки, в устах пісень много,
Щоріку приходить соловій старенький.
А всі го за батька рідинького мали:
Старі і діти, молоді й дівчата.
Як батька з дороги, всі його вітали.
У селі му кожда своя була хата,
Бо й годин був того, Бувало з'являється,
Мов сонце на небі, заспівав, заграв,
То великий веселій, о журби й не снитися,
Бо ж то і нема пісні, як сей заспіває,
Заведо довгим думку голосами,
З-під мого, казав биє, холодоком віс,
Стиха поговорити з батьками-князями:
Старі молодіють, бо й сам молодіє,
Або ж і дівчатам коли заспіває,
Тьохкають серденька, бо він відгадає,

Що із миленькими говорять дівчата,
Дівча спалені, спустити оченята,
Зирне по миленьким, очам питає:
Він придивився? .. Як він добре знає!
За то всякому припад до серденька,
Як до голубонька голубка синенька,
За то його всюдні звали соловієм,
Пісін ж бо то, пісін! Таких ми не вміє! ..

Пісенька II

Як гоми по лісі, звістка несе мила:
"Де соловій наш! Нові несе пісні,
Ліне мучувати і думки незмінені!"
Радість у серденьку всякому заціла.
І вийшли назустріч, і ждали на мості:
Піхадить, скочились, згомоніли: "Гості!"
До села провадить, всякого вітас,
О щастю, здоров'ю, родині пінтас.

Чого ж то у лузі головку склонила,
Відай, тучу чус беззочка біла?
Чого ж то півнець наш, чого він сумує? ..
Видно, що з тяжкою журбою несеться,
Бо око стемніло, тяжко серце б'ється,
А на личку смуток — чи нещастя чує? ..
Йде селом бувало весело і сміло,
З хаткою, з деревцем кожним розмовляє,
Вдарить у бандурку, здрибенька заграв
Козачка чи шумку, аж згадає мило! ..

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Листопадське свято у Філадельфії

Об'єднання 6. Вояків України в Америці, Відділ у Філадельфії, улаштував 19 листопада Листопадську Академію, який патрунував тутешній Відділ УККА.

О год. 7.15 вечором піднялася завіса сцени в Народному Домі і свято почалося. Але ще півгодини наріз без перерви входив на зал та заповнював її по самі беріги. Такої маси народу ця зала давно не бачила.

Імпровізу розпочав хор 10 Відділу США під управлінням п. проф. Ірини Чумової, після чого голова Відділу УККА д-р Володимир Галан виголосив вступне слово.

Святочну промову мав 6. УСС проф. Михайло Савчин. Вона була цікава, бо промовець, як співучасник тих щасливих для нас часів, подав багато таких речей, які досі декому з нас мало, або зовсім не були відомі.

Група дітей, членів „Молодого Просвіти“, під орудою нестримної пані Олі Селезінки, узяла участь у „Листопадській Легенді“, якої змістом були війнянки з творів сучасних письменників. Та мелодію на тлі Трибуна та квітів, де діти були убрані в народні строї з різних частин нашої батьківщини, а також в уніформи УГА, зробила на присутніх помітне враження. Виголошений речитатив був доголом випроханий.

У концертній частині присутні привітали оїсесками знаму з багатьох попередніх виступів у Філадельфії, артистку Нью-Йоркської опери п. Марту Коккольську. Коккольську пані проф. Галі Клим, п. Коккольська відповідала із повним артистичним успіхом три пісні і четверту, як надаток на бажання присутніх. Спеціально полонила увагу пісня д-ра І. Соневицького „Богородице Діво...“, у якій арія молитви розвивалася на ніжній основі акомпаніменту на фортепіянових акордах, які імітували голоси дівочі.

Молода, завансерована декламаторка п. Христина Озарків, і на цей раз підбрала собі до декламації чудову змістом „Молитву за борців“ Остапа Тарнавського. Речитуючи її, дала наглядний доказ,

що вона глибоко переживає те, що виголошує.

Та ось вийшов на сцену маестро Яро Мегасюк, в товаристві піаністки Наталії Котвич. Ідуть одна за одною точки їхньої програми. Відчуваємо, що артизм тих композицій осягає свій ефектний вершок у рівноградній музичній співпраці та у глибокому переживанні обоими артистами тих речей, які грають. Спеціально у композиції Крайслера відчувалося, що та річ захоплює і піаністку і маестро.

Ось виступив п. Михайло Дуда, оперний співак, бушій УСС, учасник визвольних дій. І співав він ті самі пісні, які колись, у боротьбі за волю України співав, коли йшов у кривавий бій! З ніжністю вилітала піаністка в ті пісні тони фортелітату.

І це одна точка згаданого жіночого хору. При фортепіані-

мі, як і у першому виступі хору, молоденька піаністка Ждана Кравців, старанно акомпаніює хоріві. Пісня „Ідемо в бій!“ звучить багаторіч і гримко. А у всіх виступах цього хору видно було вправу руку ідеалістки проф. Ірини Чумової.

Перед портретами президента С. Петрушенка і першого начальника Гал. Укр. Армії Д. Вітовського являються наші комбатанти враз із стрілецьким прапором. На сцену входять парами хлопці і дівчата, як представники їхніх організацій, та складають перед портретами в'язанки квітів. Прапор схиляється, молодь стає на струнку і греміть могутній гимн „Ще не мерла Україна!“

На сцені весь вечір майоріють львівський Юр і ратушні зі сніго - жовтий прапором. Виконавцем тих артистично виконаних декорацій є знайний нам артист малай: Кость Тривель, який не лиш з'явився, щоб їх на святі ужити, але також особисто їх монтував і уставляв.

Стрілець

Листопадів Роковини у Бюфало

Заходом Відділу УККА у Бюфало відбувся 29 жовтня о год. 6-й вечором в залі Народного Дому „Святочний Вечір“ для вшанування 43-х роковин 1-го Листопада 1918 року. Програму вечора започаткував чоловічий хор „Вурлаки“ під диригентурою п. Юрія Лаврівського, виконуючи М. Гайворонського „В'язанку пісень УСС“, та стрілецьку пісню „Заквітчали дівчатоньку“. Виконання звучало добре. Відчувається руку і працю диригента над хором. Святочну промову виголосив д-р Богдан Томків, професор університету св. Бонавентури. Доповідач потрапив у короткий проміжок затримки цілий ряд проблем. Доповідь виголошена в тоні і формі, виразними штрихами представляючи аспекти української революції. Після таких доповідей щось залишається, а зокрема заставляють вони думати над порушеними проблемами.

Третью точку було тено-

рове солю п. Б. Пруца, який відспівав Н. Нижанківського „Засумуй трембіто“, В. Везковича „І сад зацвіє“ та Я. Лопатинського „Надії“. Акомпаніювала п. Лідія Стасюк. Треба підкреслити присмий голос соліста.

Зчегри пана Л. Лисак віддекламувала свій власний вірш „Листопадів спогад“. Декламація зробила присмий враження.

Накінце чоловічий хор „Вурлаки“ відспівав пісню українських Січових Стрільців „Курилася доріженька“ (тен. солю п. Т. Пришляк), „Синя чічка“ (тен. солю п. Б. Пруца) та „Лунає клич“. Солюв гороси на тлі хору добрі. Хор мас вже свої заслуги для громади. Вечір закінчено співом гимну. Скрому і естетичну декорацію пла сцени виконав п. Маріан Ворачок. Переломлено традицію довгих академій у Бюфало. Такий вечір залишає слід в громаді.

Р. О.

Василь Пастушок вибраний на президента Шкільної Ради в Честері, Па.

Честер, Па. — Пан Василь Пастушок на організаційних зборах Шкільної Ради округу міста Честер був вибраний на президента цієї Ради. Він є наймолодшим президентом Шкільної Ради в історії міста Честер і першим президентом українського походження. Василь Пастушок закінчив правничу школу при Пенсильванському університеті та інші академічні школи і був учителем, а пізніше, від 1947-го року веде власне бюро (Real Estate and Insurance). Є членом різних товариств та працює в різних інституціях. Оружений він з Теодозією з дому Кізюк і є батьком трох дітей.

Василь Пастушок

Успішний виступ скрипаля Рафаеля Венке

Згідно з повідомленням у пресі, а суботу 9-го грудня в Нью-Йорку, в залі Гріфід Аудиторіум відбувся концерт молодого скрипалі, абсолювента Манне Коледж оф Музик, Рафаеля Я. Венке. Акомпаніював йому абсолювент цієї школи Карло Сібак. Молодий український музикант, який уже не раз виступав на різних імпрезах, влаштувавшись в колледж, вважав, що перший свій самостійний концерт повинен дати перед українським громадянством.

Доволі чисельна публіка (на жаль, замало було професійних музик) очікувала з цікавістю на початок концерту. Програма була багата, різноманітна і складалася з двох частин. В ній включили були твори Бетговена, Баха, Гріга, а з українських композиторів М. Фоменка. Що видає з себе той, який ринувся вгору шляхом мистецтва, який поставив перед собою ціль — музику прославити свій народ, скрипка, наче збрехала, воякує за свій Рідний Край? Чи вистачить йому любови та запалу, щоб успішно виконати таке важке і почесне завдання?

По коротких привітаннях гостей п. Б. Даківський, на сцені з'являється скрипаль. І ось, наче під дотиком чарівної палички, зі сцени линуть перші звуки беттовенської сонати. Вже перший музичний твір у виконанні Рафаеля Венке дав свої наслідки: публіка його широк оплескала. Другою точкою програми була „Легенда“ М. Фоменка. Майстерно виконав скрипаль цей музичний твір, оформлений композитором у класичному стилі. М. Фоменко у своїй „Легенді“ насправді показав нам невтерпиме багатство національної музичної скарбниці, яку часто ми не доцінюємо.

До речі, що композицію особисто передав Рафаелю Венке покійний М. Фоменко, який цікавився молодим артистом і пропонував йому надійти майбутній. Скрипаль був гордий, що міг достойно виконати його твір.

При виконанні „Крейцерової сонати“ слухачі переконані, що Р. Венке не тільки дипломований мистец, але й вроджений талановитий музикант. Цією точкою закінчено першу частину концерту. Публіка немов би пробудилася із зачарованого сну. Молодий скрипаль виявився із свого завдання і не залиш надій своїх учителів.

Заохочений успіхом соліст і акомпаніатор К. Сібак у дру-

гій частині з'явився на сцені свідомо то, що їх виступ половив серця слухачів. Скрипаль майстерно виконав сонату ч. 3. Гріга, а піаніст мав змогу виявити у цьому творі свою високу майстерність. Одним з найкращих творів Брамса, сонатою ч. 3. в Д-мінор опус 108, закінчив концерт, який викликав таку бурхливу овацію, що соліст мусів виконати додаткову точку.

Цей перший професійний виступ Р. Венке показав, що наші молоді мистецькі сили не тільки розвиваються на чужині, як співтворці західної культури, але й вносять нашу національну творчість у загальне світове мистецтво.

Щастя їм, Боже, в їхній праці!

С. Вожаківський

● В Англії, дві молоді американки, службовиці на одній з тамосьніх американських військових баз, заснували „Бізнес-проект“ в консервних продуктах „оригінальної лондонської мряки“. Вони впили на ту ідею тоді, коли дістали від одного свого приятеля з Америки „свіжого повітря“ з Вісконсину. Вторинні спекулянти продали 8,000 консерв з лондонською мрякою по 35 центів за консерву. Купцями були американські воїни, що купували лондонську мряку „на пам'ятку“.

MIAMI, FLORIDA

CITY MEMORIAL LIBRARY CONCERT HALL

ВІСНОК, 26-го ГРУДНЯ 1961, ГОД. 8:30 ВЕЧ.

Роман Рудницький
ПІАНІСТ

У програмі: Бах-Бусоні, Монарт, Брамс, А. Рудницький, Шопен, Прокоф'єв

З голосів американської преси (в жовтні і листопаді):

„Його звук міцний і певний, його техніка неймовірна, його музичне розуміння глибоке...“ (Дітройт); „Близьке віртуозне виконання... подику гідні технічні засоби, неповторна чіткість і чистота, пориваюча ритмічна сила і динамічний темперамент...“ (Девіноу); „...має все, щоб між піаністами стати одним з найкращих...“ (Трентон).

ПОВІДОМЛЕННЯ

ЧЛЕНАМ І ВІДДІЛАМ
УНСОЮЗУ

Повідомляємо Членів і Відділи УНСОЮЗУ, що з уваги на закінчення року Головна Канцелярія УНСОЮЗУ мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів,

не пізніше,

як вполудне 29-го грудня 1961 року.

Гроші прислани пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1961 рік. З уваги на це закликаємо всіх Членів УНСОЮЗУ заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСОЮЗУ, зокрема ті, які часто спізняються з висилкою вкладок, вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше, як у П'ЯТНИЦЮ, 29-го ГРУДНЯ 1961 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняються з приємною вкладкою, будуть подані як довжники в річному і конвенційному звітах.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

Найкращим ДАРУНКОМ

ПІД

ЯЛИНКУ

СТУДІЙНА (КОЛЕДЖОВА) ГРАМОТА
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ,

яка запевнить вашим дітям і внукам найважливіше: високі студії, які відкринуть їм двері до щасливого й успішного життя.

Листопадське свято в Йонгтавні, Огайо

Листопадську річницю відзначив Відділ УККА в Йонгтавні, Огайо, Академією, яка відбулася в неділю, дня 26-го листопада.

Реферат про Листопадів Чин сказав голова Відділу УККА адв. Михайло Юришин англійською мовою, а святочну промову виголосив д-р Роман Стахура українською мовою.

В концертній частині Академії виступила Макдолонова Оркестра місцевого Юного СУМА під диригентурою мгр. Мірона Жмуркевича, чолові-

чий квартет під керівництвом Петра Веселовського. Дівочий ансамбль Юного СУМА під керівництвом Мирослава Сталя, а пані Альфреда Ромбля (дівоче прізвище Муршинська) гарно заграла фортепіяно солю. Відповіли до Свята декламації виголосили: громадянка - сеньйорка пані Юлія Войтович, пластунка Гринь Солюман та пластунка новачка Люба Бурій. Американський гимн заспівали панни Оріс і Маруся Штінг, а український національний гимн співала вся зала.

ре.

3 похорону на пам'ятник Т. Шевченкові

Відійшов у вічність 13-го липня Іван Петрович Шин в Рачестері, Н. Я., народжений 1897 на Чернігівщині, Україна. Залишив горем прижитих дружинну Христини у двох синів — Миколу і Анастасію. Покійного похоронено на цвинтарі Рівер Сайд. Після похорону зібрання на трині приятелі, щоб вшанувати пам'ять покійного українського патріота, любителя Шевченка, і зібрати \$31.50, що передано на будову пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні.

Цю суму зложили в доларах: Володимир Данич \$10; Стефан Франчук \$5; Карло Баріга \$3; Г. Тригула \$2; Джан Голес \$2; Малиш \$1.50; по \$1: о. Леа Порендовський, М. Ставничук, А. Карабічкін, Оляга Кербеко, Г. Малан, Ф. Сигелскіс, Люба Гарабей і В. К. — Разом \$31.50.

● У Гайделбергу в Західній Німеччині, де 6 голосна кав'ярня американських збройних сил в Європі, проголошено, що мешко штабу американської армії в Європі став ген. Вільям Бейкер на місце ген. Вільяма Нуттера, який переходить у стан спочинку.

„КРИНИЦЯ“

ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНСЬКИХ ЛИСТІВ

Засада В-ва — українська тематика:

— ПРИРОДА — ЛЮДИ — ІСТОРІЯ —

Н. СОНКО: ГЕТЬМАН І. МАЗЕПА У СОФІЙСЬКОМУ СОВОРІ

Ів. КУЧМАК: БУРЯ НАДХОДИТЬ

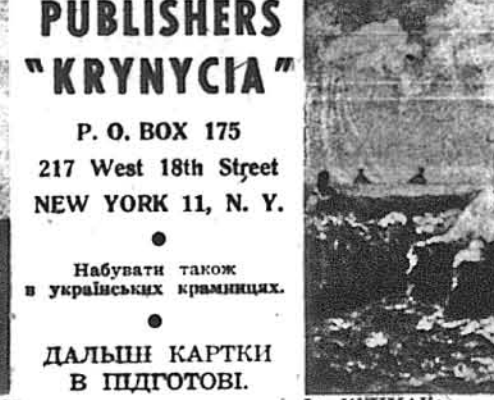
М. ЖЕВАГО: В ПОНЕВОЛЕННІ УКРАЇНИ

Ів. КУЧМАК: НА ПІАСТІ

Надія СОНКО: ЯРМАРОК НА ЧЕРНІВЦІВЦІ

Ів. КУЧМАК: ЖИВІ

ВЖЕ ВИНШЛО
ПІСТЬ КОЛЬОРОВИХ
КАРТОК!КАРТКИ
УЖИВАЙТЕ:

- Для святкових побажань
- Для поздоровлень у різних нагодах
- Для приятельського листування
- Для подарунків своїм і чужинцям

— ЦІНА КАРТКИ —
10 ЦЕНТІВ.10 карток, у мистецькій
коверті:
1 долар з пересилкою.ЦЕРКВАМ, ШКОЛАМ,
КНИГАРНЯМ
— ОПУСТ —

Замовляти по адресі:

PUBLISHERS
"KRYNYCIA"P. O. BOX 175
217 West 18th Street
NEW YORK 11, N. Y.Набувати також
в українських крамницях.ДАЛЬШІ КАРТКИ
В ПІДГОТОВІ.

3 нарад головної ексекютив Фонду Катедри Українознавства

На засіданні Головної Ексекютив Фонду Катедри Українознавства (ГЕФКУ), яке відбулося 22 жовтня ц. р. в Нью-Йорку, повідомлено, що збірка фондів перейшла суму 50,000 доларів, себто осягнула одну сьому частину 350-тисячного фонду, потрібного для заснування першої постійної катедри українознавства в ЗДА. Головна Ексекютив складає всім жертводавцям щирі подяки. На цьому засіданні створено Фінансову Комісію при ГЕФКУ, завданням якої є опрацювати план для придбання потрібних фондів у відповідно короткому часі.

Головна Ексекютив вважала своїм обов'язком звернути увагу українського громадянства на потребу катедри, як підготовчого центру, для тих, хто думає стати учителями українських дисциплін в наших парохіальних, українсько-знавчих та інших школах. Недостача такого учительського семінара - катедри перетворюється в дійсну кризу, коли вичерпаються старші віком педагоги - українознавці, які ще стоять на своїх постах, бо кадрів молодих кваліфікованих учителів - українознавців немає. Тут поміняємо потребу катедри, як репрезентативної української культури.

Потреба такого підготовчого центру не заступає існуючої вже початкової курсу української граматики і літератури в американських університетах чи інших тимчасово розв'язки, пропонувані українськими установами, бо для постійного учителювання навіть

в народних і середніх школах треба закінчити повну чотирирічну програму студій (коледж) з повної українознавчої і інших ділянок і одержати учительський сертифікат. Такої повної програми студій в рамках катедри під наглядом науковця - українознавця, який повністю присвячував би своє знання і час розбудові такої програми, немає сьогодні в жадному з 1855 коледжів в ЗДА.

Щоб недопустити до згаданої кризи, яка може в недалекому майбутньому наступити і спричинити велику шкоду українським школам, церквам, дітям і суспільству, Головна Ексекютив просить всіх тих українських громадян і організацій, які ще не стали фундаторами катедри, прийняти місцевих представників ФКУ і допомогти їм осягнути поставлену ціль негайними пожертвами. Мусимо жертвувати і мати першу катедру українознавства сьогодні, щоб за чотири роки підготувати молодих учителів - українознавців.

Головна Ексекютив ФКУ

Греція святкувала в минулий четвер 60-ті народини свого улюбленого короля Павла. Школи, державні й інші установи були в той день зачинені, на всіх домах майла грецькі прапори. В православному соборі в Атені відбулась урочиста Богослужба, на якій була ціла королівська родина, включно з нареченим князю Софії, еспанським претендентом до престолу Хуаном Карлосом.

Оперова співачка Оріся Бала у Вінніпегу, Онтаріо

Зліва: Оріся Бала і Маргарет Клеймонт

AN OLD FASHIONED
Merry Christmas

Для Вас і Вашої Рідні, наша банкова „Родина“ складає Вам побажання, щоб дух РІЗДВА просвічував Ваше життя тепер і на майбутній рік.

Банкова обслуга в цілій окрузі вже понад 100 років.
HUDSON COUNTY NATIONAL BANK
Ощадності забезпечені до \$10,000.00 через FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION.

Приймається ОГОЛОШЕННЯ Святочних Побанань у „Свободі“

Адміністрація „СВОБОДИ“ повідомляє, що йдучи на зустріч загальному побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного різдвяного числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань. Ціни оголошень:

1 пать через 1 шпальту	\$ 3.00
1 пать через 2 шпальти	5.00
2 пати через 2 шпальти	10.00
3 пати через 2 шпальти	15.00
4 пати через 2 шпальти	20.00
5 пати через 2 шпальти	25.00
6 пати через 2 шпальти	30.00

Зміна адреси

До Адміністрації „СВОБОДИ“
81-83 Grand Street
(P. O. Box 346)
JERSEY CITY, N. J.

Долучає 10 центів — прошу змінити мою адресу.

Моя СТАРА адреса була:

Число ВІДПІЛІ (якщо член УНС)

Вік і прізвище

Адреса

Моя НОВА адреса така:

Вік і прізвище

Адреса

Адреса

Огол.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ

в кольорах з гарними українськими святочними побажаннями.

Картки виготовлені на підставі оригінальних віздрів знамих українських артистів-малювців по 10 цт. шт., з ковертами.

3 реалістичні зображення 12 за \$1.00.

Замовлення просимо слати враз з грошима до:

„СВОБОДА“, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

Вечір творів М. Фоменка

Український Музичний Інститут і Літературно-Музичний Клуб у Нью-Йорку влаштували в свій спільний вечір скринічний концерт пам'яті композитора 17-го листопада ц. р., в 10 днів після його смерті. Добра програма вечора складалася: „Пісню поему“ гра на фортепіано п-і К. Чічка-Андрієнко; п. О. Музиченко поділився зі слухачами своїми спогадами про зустрічі з покійним, про його творчість та особистість по обидвох боках залізної заслонки; Казку бабусі, Метелики і Колискову пісню з далекого дитинства“ гра на скрипці проф. В. Ціпка. А тому, що програмний виступ сопраної соістети п-і Лісогор відпав, бо вона була перешкоджена, то мамо вдова по композитору, п-і І. Орловська - Фоменко доповнила і завершила вечір відспіваннями 5-ох його композицій.

Нам частіше приходить чути майстерні гри п-і Чічки-Андрієнко на фортепіано і проф. Ціпка на скрипці. Але вперше почути м. проф. Музиченка не як піаніста, але як доповідача. Ми частіше чули мистецькі виступи п-і Ізабелли, але цей її перший виступ і спів як вдови на вечорі творів лютого чоловіка зробив неповторне враження, і свідомість цього залишиться довго в пам'яті зворушених і вдячних слухачів.

В. Косаренко - Косаревич

Пожертви на будову пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні

Включно по 30-го листопада 1961 р. вплинуло \$160 544. 10. У цьому впливі за листопад 1961 вносили \$8 482.96, а то з наступних впливів: 675 жертводавців (670 членів місц. Комітету і 5 прямо до Красного Комітету) \$6 772.

65, в тому з 13 вплив, через УККА — Нью-Йорк на суму \$340.10; 4 УНСОУ: Відділ „Запорозька Січ“ — Бруклін \$100.00, ч. 290 Балтимор \$45.00, ч. 433 Бабилон \$10.00 і Окружний Комітет в Кліфтон Гайт \$25.00; 1 УККА — Відділ Мінеаполіс \$100.00; 3 Провінція — Відділ ч. 32, 66 і 110 \$45.00; 1 УРСОУ — Відділ ч. 102 \$10.00; 18 інших організацій \$1 016.70; 4 від Церков та церковних організацій \$98.40; 5 Шевченківських імпрес \$195.21; 1 даток з присягою \$10.00; 1 вплив за відзнаки \$30.00. Разом \$8 482.96.

Комуністичного Китаю не допущено до Об'єднаних Націй

Об'єднані Нації. — В минулу п'ятницю 15 грудня 1961 р. Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй відкинула внесення Советського Союзу на прийняття в член цієї установи комуністичного Китаю і виключення від нього вільного Китаю 48 голосами проти 37. При 19-ох, що стрималися. Це була більша перемога З'єднаних Держав, ані ж можна було сподіватися на основі багатьох пристрасних адвокатських промов у користь комуністичного Китаю, як члена Об'єднаних Націй. Асекуруючи на всякий випадок, ЗДА перевели раніше своє внесення, що не „важлива справа“, що ж потребує найменше двох третей голосів „да“. За тим американським внесенням було 61 голосів, а 34 „проти“, при 7-ох, що стрималися. Проти допущення комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй голосували разом із З'єднаними Державами солідарно всі південно-американські держави за винятком тільки однієї Куби, більшість членських держав оборонних блоків НАТО й СЕАТО й такі американські союзники, як Японія і Естонія, що не належать до ні одного з названих військових блоків. Зате за прийняття Пейпінгу до Об'єднаних Націй голосували такі вільні країни, союзники Америки, як Британія, Данія, Норвегія і Пакистан. Правда, британський делегат застерігся, що прийняття комуністичного Китаю не дає йому ще права засісти в Раді Безпеки на місці вільного Китаю, як теж не виключає членства вільного Китаю в ОН. Всі коментатори погоджували в тому, що хоч ця одна згодна постановка ОН була дуже добра, проте треба вже тепер готуватися до наступних битв за ту саму справу, що прийде за рік, на наступній сесії Генеральної Асамблеї ОН.

Вдала зустріч інженерів із студентами у Філадельфії

Вже другий рік під рад Товариства Українських Інженерів в Америці, Відділ у Філадельфії, разом з філадельфійською Українською Студентською Громадою влаштували Товариство Зустріч з нагоди інавгурації шкільного року. Ціллю цих зустрічей є наведення ближнього контакту між старшим громадянством і нашою студентською молоддю, краще взаємне їх пізнання та вічно актуальна пригода молоді пам'яті про країну походження їх батьків та обов'язок її, разом зі старшим громадянством все і всі домагаються поведень України.

До цього річної зустрічі, подібно як і в минулому році, обі організації поставили дуже поважно та вложливо багато праці в її підготовку. Пам'яті з допомогою студентки, яка готовили перекуску, спільний Комітет Інженерів і Студентів займався підготовкою програми, а самі студенти, гарно і детально удекорували залу. Зустріч відбулася 21 жовтня 1961 р. в залі Народного Дому у дільниці Найтави у Філадельфії. Надсподівано велике число інженерів з родинами та запрошених гостей, як також велике число студентської молоді, разом 200 осіб, засіли біля гарячих заставлених столів. Вечір розпочався відспіванням академічного гімну „Гавдеamus ігітур“. Опісля голова Відділу ТУІ, інж. Цюк Ярослав теплим словом привітав зібраних гостей та передав керу вечора тостом майстрові інж. Будинкові.

Програму вечора поділено на дві частини. В першій офіційно - поважний промовляв від студентів голова Студентської Громади Ігор Чума від ТУІ інж. Зенон Кохановський, від професури д-р Григор Лукиничий, а на закінчення інж. Якевич Лев дав на черк життя наших студентів від найдавніших часів по сьогоднішній день. В другій частині - веселій частині студ. Ірина Кондра відіграла з чуттям сольо на фортепіано, інж. Олександр Бліж відіграв сатиричне оповідання „Дебют не вдався“, студ. Карпачин при акомпанюванні студ. Петика відіграв гарні дії народні пісні, а закінчив програму студ. Роман Швед гумористичним скетчем.

ШЕПЧУТЬ ДІТИ МАМІ В УШКО КУПИ МЕНІ „ПОПЕЛЮШКУ“

Люстрована казка в перекладі на укр. мову.

замовляйте вже, висилають 50¢ на адресу: „СВОБОДА“, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 4762. Приниження Тоні Остіна.

Не можучи довше зносити приниження акторкою, Тоні Остін побіг до свого шатра.

Інж. Харин

У Сіатлі поліція і війська в ніч на вівторок на території закладів прикордонної провінції арештували понад 100 комуністів і їхніх симпатиків, які підготували там переворот з допомогою комуністичних партійців із сусіднього Ілліною.

— Це не було гарно, Сю, — сказав по тихо Джак. — І, можливо, всі ми були закорстоки.

Збентежений Френк Гарві приступив до тарзана, коли Джак відійшов. — Що тут діється?

ARKA COMPANY
REPARMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550 New York City
НА СВІТА:
РІЗДВЯНІ КАРТКИ по 10 цт.
1 тиз. за \$1.00 (дешевші по 5 цт.)

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE

TOOL & DIE MAKERS
1-01 клас.
Досвід в обсягу „progressive dies“, Завдання середньої величини. Платня за умовою.
JOHNSON & HOFFMAN MFG.
31 E. 2nd St. Mineola, L. I.
Pioneer 2-3333 (Ext. 3)

TOOL DESIGNER
З цим найбільшим 5-річним досвідом „board“ in Design of Progressive & Compound dies. Платня після умови. Вел. нагода праці з вел. можливостями в середній величині фірми на Long Island. Посидіти праці.
Pioneer 2-3333 (Ext. 3)

РОЗШУКА

Пошуку
ВАСИЛЯ ГАЛАЯ,
із Манаса та рідних і знайомих із Збортівщини.
Адреса:
Iwan NAZAR
6 Glenside Avenue
Jamaica Plain, Mass.

КАРТКИ — КИШКИ

Нові — в кольорах — гарні РІЗДВЯНІ КАРТКИ з побажаннями, ковертами і пересилкою 15 штук — 1.00 дол. Картки приватні (з Вашим прізвищем) 10 штук за 1.00 дол.
A. JANUSZEWSKY
2133 W. Augusta Blvd.
Chicago 22, Ill.

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE

РІЗНЕ

Одиниця Українська Імпортова Фірма
W. W. EXPORT-IMPORT CO.
763 Market St., Newark 2, N. J.
Hi-Fi Stereo — Radio — Phonograph — Radio-Phono TV комбінації. Відкрито 9-6 веч., в неділю: 10-4 по поз.

ШАВРІН АМЕРИКА
BUY U.S. SAVINGS BONDS
YOU SAVE MORE THAN BONDS.

Theodore WOLININ, Inc.
Директор
Похороного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: DR 5-1437
СОПІДНА ОБСЛУГА.

ІВАН КОВАЛЬЧИН
FUNERAL HOME
COMPLETELY
AIR CONDITIONED
ЗАЙМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕПІ
Шлях притупити для всіх Обслуга члена й найкраща У випадку смутку в родині, як в день, так і в нощі!

John KOWALCHYK
129 GRAND STREET
cot. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
NEW JERSEY
Tel: Henderson 4-5151

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура Модерні вали до ужитку ДАРОМ.

Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568